

ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA RAVNATELJE OSNOVNIH ŠOL 2011

Erika Semen

Sektor za raziskave in razvoj, Državni izpitni center

Jezikovni pregled: Tanja Svenšek

KAZALO

UVOD	3
ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA RAVNATELJE OSNOVNIH ŠOL	3
1 Šifra šole	3
2 Stališča ravnateljev do NPZ	5
3 Izvedba NPZ	9
3.1 Prostovoljno izvajanje NPZ iz tretjega predmeta	9
3.2 Težave pri izvedbi NPZ	9
4 Vrednotenje preizkusov znanja	10
5 Ocena posredovanih informacij	13
6 Ocena sodelovanja	14
7 Ocena uporabnosti informacij o NPZ	16
8 Ocena ustreznosti računalniškega programa za podporo NPZ	18
9 Prilagojeno izvajanje NPZ za učence s posebnimi potrebami	18
10 Povratna informacija o dosežkih na NPZ na šoli	21
POVZETEK	24
Priloga 1: Anketni vprašalnik za ravnatelje osnovnih šol	28

UVOD

Vprašalnik za ravnatelje osnovnih šol izpolnjujejo tiste izobraževalne ustanove, ki izvajajo nacionalno preverjanje znanja v osnovni šoli: osnovne šole s splošnim izobraževalnim programom (SIS), osnovne šole s prilagojenim programom z nižjim izobrazbenim standardom (NIS), ljudske univerze (LU) ter zavodi za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami (ZAVOD). Namenjen je spremljanju priprav in izvedbe nacionalnega preverjanja znanja (NPZ), ugotavljanju stališč ravnateljev do NPZ in aktivnostim, ki jih namenjajo povratni informaciji, odkrivanju težav in nejasnosti pri izvedbi in vrednotenju NPZ ter zbiranju priporočil za izboljšavo.

Vprašalnik smo v mesecu juniju objavili na spletni strani Rica (eRic za ravnatelje), izpolnjevanje pa je potekalo elektronsko (od 3. junija do 7. julija).

Vprašalnik bomo dopolnjevali vsako leto. Dodajali bomo vprašanja, ki se nam bodo zdela smiselna glede na odgovore ravnateljev, spreminjali pa bomo tudi strukturo vprašalnika, saj je iz nekaterih odgovorov mogoče sklepati, da nekatera vprašanja niso razumljena najbolje.

Analiza vprašalnika za ravnatelje osnovnih šol je prikazana po vrstnem redu vprašanj iz vprašalnika. Številki poglavja, ki označuje sklop iz vprašalnika, sledijo vprašanja ali trditve iz vprašalnika (obarvano sivo), analize so prikazane v razpredelnični ali grafični obliki, sledi tudi povzetek.

ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA RAVNATELJE OSNOVNIH ŠOL

1 Šifra šole

Napišite šifro vaše šole (šestmestna številka).

V šolskem letu 2010/2011 je NPZ izvajalo 496 osnovnih šol (OŠ), na anketni vprašalnik za ravnatelje osnovnih šol pa je odgovarjalo 445 ravnateljev¹ oziroma 89,7 % (leta 2010: 88,3 %). Ravnatelji osnovnih šol, ki so izpolnjevali anketo, so po izobraževalnih programih v deležih prikazani v **preglednici 1.1**, po regijah v deležih pa v **preglednici 1.2**.

¹ Število ravnateljev, ki so odgovarjali na posamezna anketna vprašanja, se razlikuje; na 1., 2., 3. in 4. vprašanje je odgovorilo 445 ravnateljev, na 5. in 6. vprašanje 441 ravnateljev, na 7., 8., 9. in 10. vprašanje pa 440 ravnateljev.

Preglednica 1.1: Osnovne šole v anketi za ravnatelje OŠ po izobraževalnih programih

Osnovne šole po izobraž. programih ²	Število šol (vzorec)	Število šol (populacija)	Delež (vzorec/populacija)
SIS	379	413	91,8 %
SIS + NIS	29	36	80,6 %
LU	19	23	82,6 %
NIS	11	16	68,8 %
ZAVOD	5	5	100,0 %
NIS + ZAVOD	2	3	66,7 %
Skupaj	445	496	89,7 %

Preglednica 1.2: Osnovne šole v anketi za ravnatelje OŠ po regijah

Osnovne šole po regijah	Število šol (vzorec)	Število šol (populacija)	Delež (vzorec/populacija)
Pomurska	40	42	95,2 %
Podravska	78	81	96,3 %
Koroška	11	18	61,1 %
Savinjska	55	65	84,6 %
Zasavska	9	9	100,0 %
Spodnjeposavska	21	25	84,0 %
Jugovzhodna Slovenija	39	40	97,5 %
Osrednjeslovenska	90	103	87,4 %
Gorenjska	36	42	85,7 %
Notranjsko-kraška	17	17	100,0 %
Goriška	26	29	89,7 %
Obalno-kraška	23	25	92,0 %
Skupaj	445	496	89,7 %

Na anketo za ravnatelje osnovnih šol je odgovarjalo 445 ravnateljev, to je 89,7 % ravnateljev vseh izobraževalnih ustanov, ki so v šolskem letu 2010/2011 izvajale NPZ v 6. in/ali 9. razredu (496 izobraževalnih ustanov). Najmanjši je delež ravnateljev iz šol s programom NIS (68,8 %), največji pa iz zavodov (100,0 %). Po regijah se deleži sodelujočih gibljejo od najmanj 61,1 % (Koroška regija) do največ 100,0 % (Zasavska in Notranjsko-kraška regija).

² SIS: osnovna šola
NIS: osnovna šola s prilagojenim programom z nižjim izobrazbenim standardom
LU: ljudska univerza
ZAVOD: zavod za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami

2 Stališča ravnateljev do NPZ

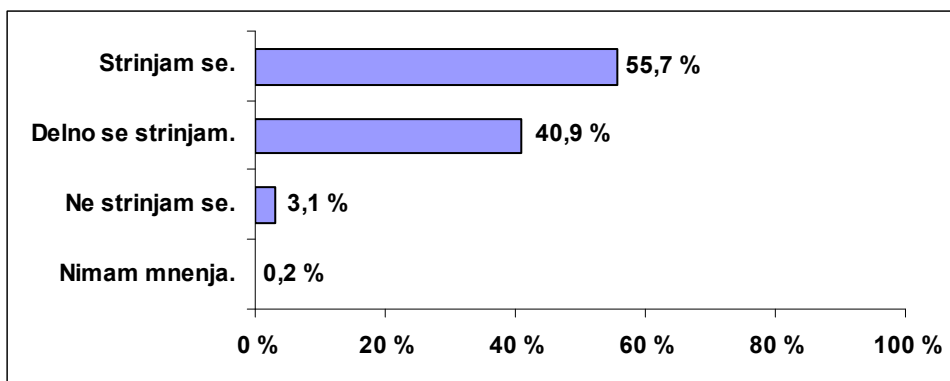
Na štiristopenjski lestvici ocenite strinjanje s trditvami o NPZ.

- 2.1 NPZ je smiselno in koristno, saj da učencu in učitelju dodatno informacijo o znanju učenca.
- 2.2 NPZ odkriva **močna** področja v znanju učencev, ki so predpisana z učnimi načrti.
- 2.3 NPZ odkriva **šibka** področja v znanju učencev, ki so predpisana z učnimi načrti.
- 2.4 Zaradi NPZ pri učiteljih opažam večjo motivacijo za delo.
- 2.5 NPZ daje učiteljem dodatne informacije o kakovosti njihovega dela.
- 2.6 NPZ je vplival na izboljšanje kakovosti poučevanja.
- 2.7 Dosežke NPZ upoštevam pri načrtovanju našega prihodnjega dela.
- 2.8 Izobraževanja v Koloseju so za učitelje koristna.
- 2.9 Dosežek učenca na NPZ bi moral imeti večjo veljavo.

Možni odgovori: *Strinjam se.* / *Delno se strinjam.* / *Ne strinjam se.* / *Nimam mnenja.*

Leta 2011 sta bili v vprašalnik dodani trditvi **2.1** in **2.9**.

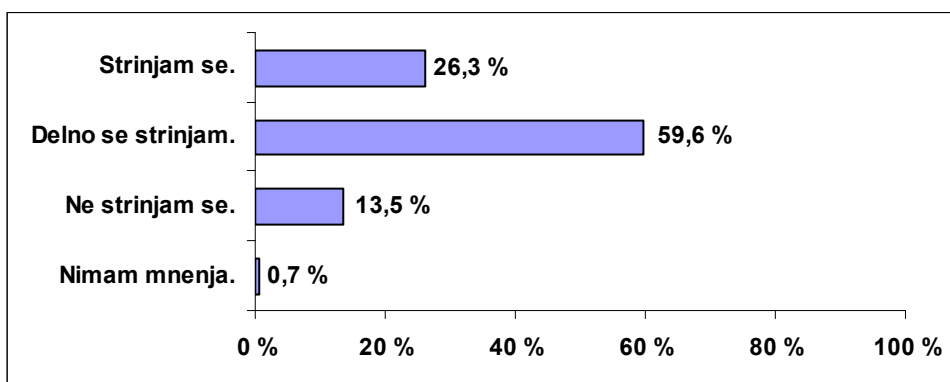
- 2.1** NPZ je smiselno in koristno, saj da učencu in učitelju dodatno informacijo o znanju učenca.

Število vseh odgovorov: 445.

Odgovora *Strinjam se./Delno se strinjam.*: 96,6 %.

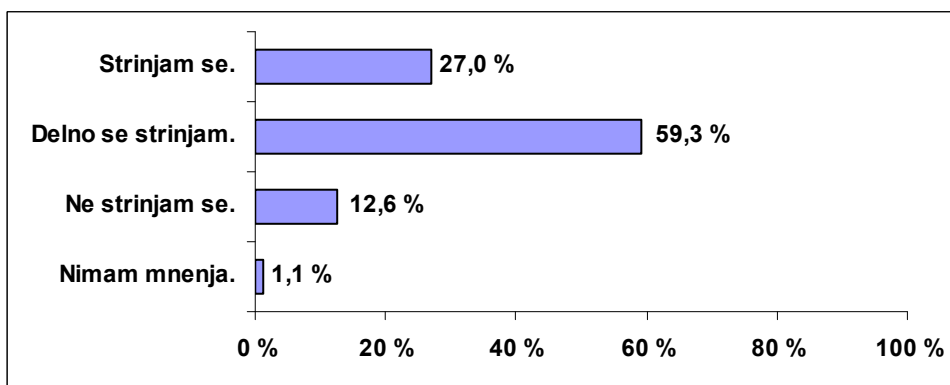
2.2 NPZ odkriva **močna** področja v znanju učencev, ki so predpisana z učnimi načrti.

Število vseh odgovorov: 445.

Odgovora *Strinjam se./Delno se strinjam.*: 85,9 % (leta 2010: 81,5 %).

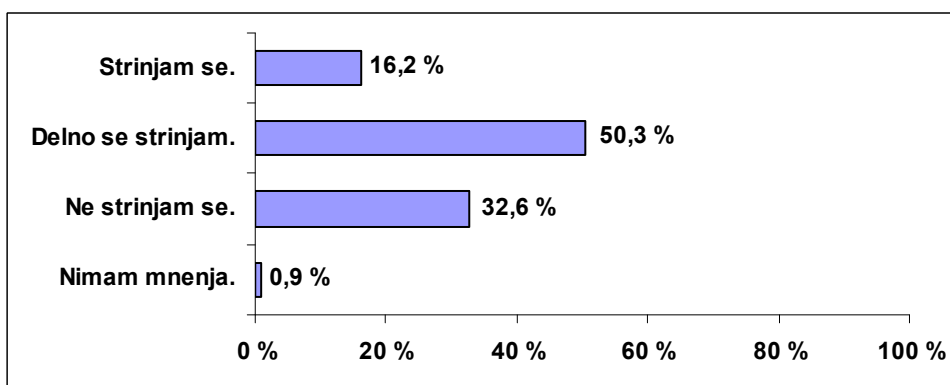
2.3 NPZ odkriva **šibka** področja v znanju učencev, ki so predpisana z učnimi načrti.

Število vseh odgovorov: 445.

Odgovora *Strinjam se./Delno se strinjam.*: 86,3 % (leta 2010: 85,0 %).

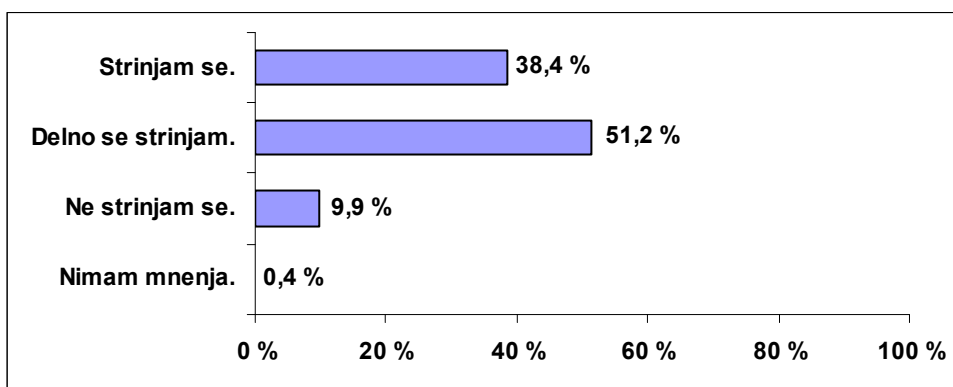
2.4 Zaradi NPZ pri učiteljih opažam večjo motivacijo za delo.

Število vseh odgovorov: 445.

Odgovora *Strinjam se./Delno se strinjam.*: 66,5 % (leta 2010: 58,3 %).

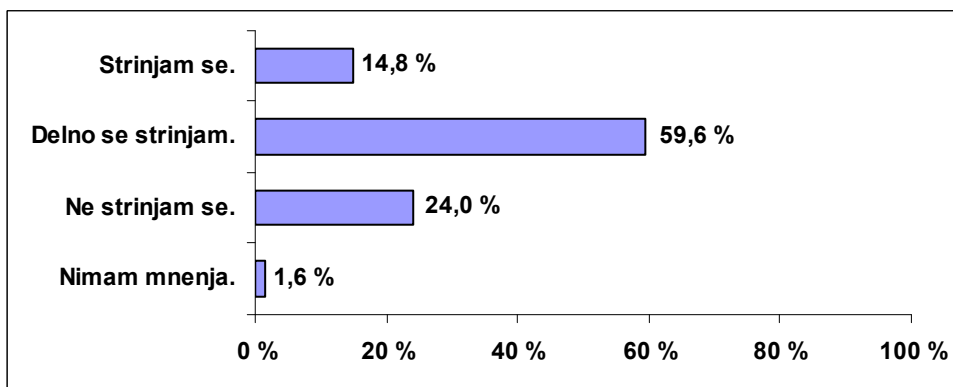
2.5 NPZ daje učiteljem dodatne informacije o kakovosti njihovega dela.

Število vseh odgovorov: 445.

Odgovora *Strinjam se./Delno se strinjam.*: 89,6 % (leta 2010: 85,9 %).

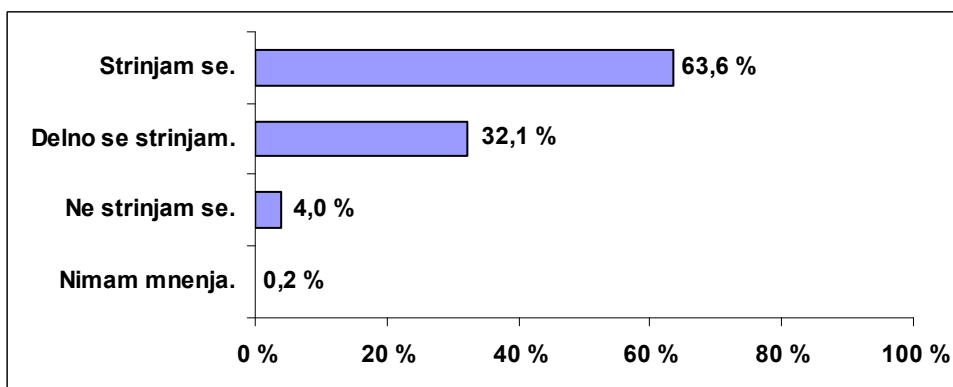
2.6 NPZ je vplival na izboljšanje kakovosti poučevanja.

Število vseh odgovorov: 445.

Odgovora *Strinjam se./Delno se strinjam.*: 74,4 % (leta 2010: 64,7 %).

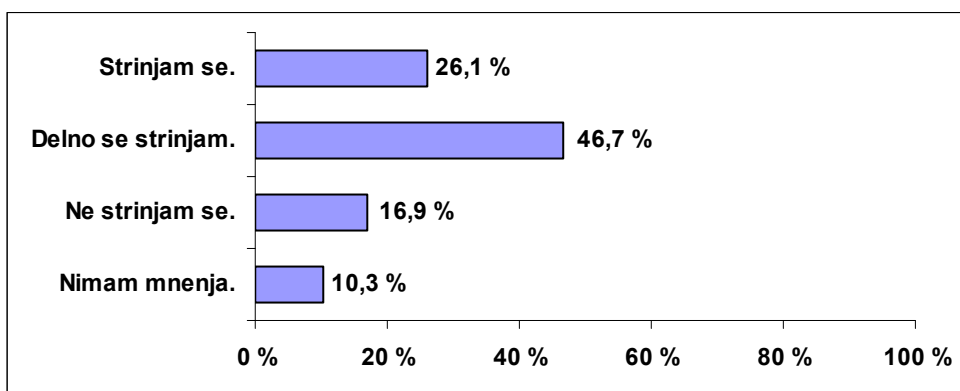
2.7 Dosežke NPZ upoštevam pri načrtovanju našega prihodnjega dela.

Število vseh odgovorov: 445.

Odgovora *Strinjam se./Delno se strinjam.*: 95,7 % (leta 2010: 94,1 %).

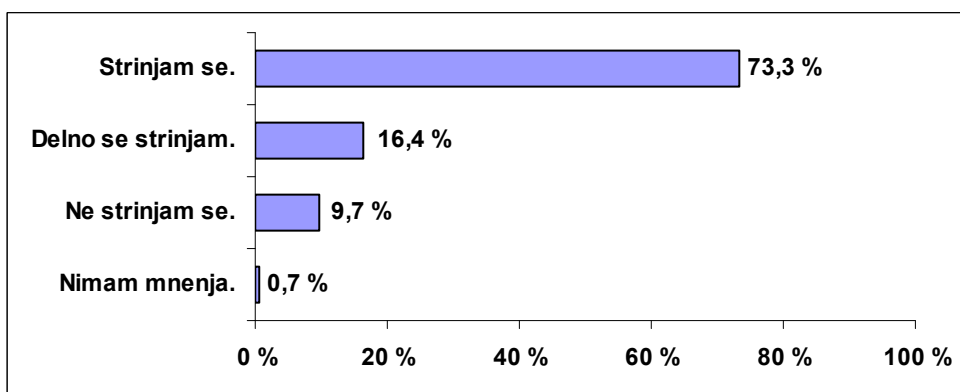
2.8 Izobraževanja v Koloseju so za učitelje koristna.

Število vseh odgovorov: 445.

Odgovora *Strinjam se./Delno se strinjam.*: 72,8 % (leta 2010: 67,4 %).

2.9 Dosežek učenca na NPZ bi moral imeti večjo veljavo.

Število vseh odgovorov: 445.

Odgovora *Strinjam se./Delno se strinjam.*: 89,7 %.

Večini ravnateljev se zdi NPZ smiselno in koristno, saj daje učencu in učitelju dodatno informacijo o znanju učenca (96,6 %; odgovora *Strinjam se./Delno se strinjam.*). Večina jih tudi upošteva dosežke NPZ pri načrtovanju prihodnjega dela (95,7 %).

Nekoliko manj ravnateljev, a še vedno nad 80 %, meni, da bi moral imeti dosežek učenca na NPZ večjo veljavo (89,7 %), da daje NPZ učiteljem koristne informacije o kakovosti njihovega dela (89,6 %) ter odkriva šibka (85,9 %) in močna (86,3 %) področja v znanju učencev, ki so predpisana z učnimi načrti.

Več kakor 70 % jih je mnenja, da je NPZ vplivalo na izboljšanje kakovosti poučevanja (74,4 %), izobraževanja v Koloseju pa da so za učitelje koristna (72,8 %). Tako kot lani imajo ravnatelji najmanj pozitivno mnenje o tem, da se je zaradi NPZ pri učiteljih povečala motivacija za delo (66,5 %).

Največ ravnateljev izbira odgovor *Strinjam se* pri trditvi, da bi moral imeti dosežek učenca na NPZ večjo veljavo (73,3 %).

3 Izvedba NPZ

3.1 Prostovoljno izvajanje NPZ iz tretjega predmeta

3.1 Iz katerih tretjih predmetov, ki s strani ministra NISO bili določeni za NPZ na vaši šoli, ste prostovoljno izvedli NPZ v 9. razredu?

Označite enega ali več ponujenih odgovorov.

- Nobenega
- Angleščine
- Nemščine
- Biologije
- Geografije

V šolskem letu 2010/2011 je NPZ iz tretjega predmeta v 9. razredu izvedlo 488 šol. Od teh jih je na vprašanje o prostovoljni izvedbi NPZ iz tretjega predmeta odgovorilo 433 oziroma 88,7 %³.

Iz **preglednice 3.1** je razvidno, da 317 šol (73,2 % od 433) ni prostovoljno izvedlo NPZ iz nobenega tretjega predmeta, NPZ iz enega tretjega predmeta je prostovoljno izvedlo 59 šol (13,6 %), iz dveh tretjih predmetov 52 šol (12,0 %) in iz treh tretjih predmetov 5 šol (1,2 %). Skupno število vseh prostovoljnih izvedb NPZ iz tretjega predmeta je bilo 178; od tega 62 pri biologiji, 55 pri geografiji, 49 pri angleščini in 12 pri nemščini.

Preglednica 3.1: Prostovoljno izvajanje NPZ iz tretjega predmeta

Število tretjih predmetov	Število šol (2011)	Odstotek šol (2011)	Odstotek šol (2010)
Noben predmet (0)	317	73,2 %	73,0 %
1	59	13,6 %	14,5 %
2	52	12,0 %	7,3 %
3	5	1,2 %	5,2 %
Skupaj	433	100,0 %	100,0 %

3.2 Težave pri izvedbi NPZ

Ali ste imeli pri letošnji izvedbi NPZ težave?

V letošnjem letu je 18 ravnateljev od 445 (4,0 %) odgovorilo, da so imeli pri izvedbi NPZ težave. V lanskem letu je bil ta delež bistveno večji, in sicer 143 ravnateljev oziroma 32,6 % vseh, ki so odgovorili na vprašalnik. Razlog za to razliko je najverjetneje v tem, da so se v letu 2011 pri organizaciji in izvedbi NPZ zgodile večje spremembe, ki so olajšale potek NPZ na šolah, pri čemer so bile upoštevane pripombe s šol. Vzroke lahko iščemo tudi v

³ Število ne vključuje šol s programom NIS in šol s programom NIS + ZAVOD, ker se je v teh šolah izvajalo NPZ iz tretjega predmeta po predmetniku za nižji izobrazbeni standard.

drugače zastavljenem anketnem vprašanju: leta 2010 je bilo to vprašanje postavljeno v odprti, leta 2011 pa v zaprti obliki.

Ravnatelji so v letošnjem vprašalniku v preglednici z vnaprej ponujenimi možnimi odgovori označili vrste težav, ob njih pa so lahko zapisali tudi razloge zanje in predloge za njihovo odpravo. Poleg tega so lahko zapisali tudi druge težave, ki v preglednici niso bile navedene, in predloge za njihovo odpravo.

Izpostavljene težave v anketi 2011 so podobne tistim iz ankete 2010, vendar jih navaja bistveno manj šol. Najpogostejše so organizacijske težave, ki se navezujejo na organizacijo pouka v času izvedbe NPZ (10 ravnateljev), pomanjkanje učiteljev oziroma zagotavljanje zadostnega števila nadzornih učiteljev (4 ravnatelji), organizacijo prostorov za izvedbo NPZ (2 ravnatelja) in čas izvedbe NPZ (4 ravnatelji). Problemi se pojavljajo tudi zaradi vrednotenja preizkusov znanja (11 ravnateljev). Pri tem so problematične odsotnost učiteljev, ki vrednotijo naloge NPZ, in nedoslednosti učiteljev pri popravljanju nalog.

Kakšne specifične težave ste imeli pri letošnji izvedbi NPZ za učence s posebnimi potrebami, učence v prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom (NIS) ali odraslimi?

Tisti ravnatelji, ki so imeli težave pri izvedbi NPZ (18 od 445), so v preglednici z vnaprej ponujenimi možnimi odgovori označili vrste specifičnih težav, ob njih pa so lahko zapisali tudi razloge zanje in predloge za njihovo odpravo.

Največ specifičnih težav pri izvedbi NPZ je povezanih z učenci s posebnimi potrebami (5 ravnateljev), razlogi za težave pa so precej raznoliki: pomanjkanje učiteljev in prostorov, preveč časa za reševanje, učitelj se ni držal navodil.

4 Vrednotenje preizkusov znanja

4.1 V čem kot ravnatelj vidite smisel vrednotenja preizkusov znanja NPZ, ki ga opravljajo učitelji vaše šole?

Vprašanje o smislu vrednotenja preizkusov znanja NPZ, ki ga opravljajo učitelji, je bilo postavljeno v odprti obliki in ravnatelji so nanj odgovarjali zelo različno. Iz njihovih odgovorov razberemo, da je vrednotenje smiselno za več kot 70 % ravnateljev (331 od 445 oziroma 74,4 %), drugi so mnenja, da je vrednotenje nesmiselno (33 od 445 oziroma 7,4 %), nekateri na vprašanje niso odgovorili (21 od 445 oziroma 4,7 %), 60 odgovorov oziroma 13,5 % pa je nerazporejenih iz različnih razlogov: (i) učitelji nekaterih šol ne vrednotijo preizkusov znanja, (ii) iz odgovorov ni bilo mogoče razbrati mnenja o smislu vrednotenja, (iii) smisel je bil izražen v pogojni obliki (npr. vrednotenje bi bilo smiselno, če bi imeli dosežki NPZ večjo veljavo).

Zaradi lažje preglednosti so odgovori ravnateljev, ki se jim zdi vrednotenje smiselno (331), združeni v štiri kategorije. Poimenovane in opisane so z odgovori, ki se pojavljajo najpogosteje. Pri vsaki kategoriji je navedenih tudi nekaj tipičnih odgovorov.

1. Struktura preizkusov/nalog NPZ (72 odgovorov od 445 oziroma 16,2 %)

Učitelji se seznanijo s strukturo preizkusov in z lastnostmi nalog NPZ, na primer: 1. zahtevnostjo nalog, 2. tipi nalog, 3. znanji, vsebinami in cilji, ki jih preverjajo naloge, 4. taksonomskimi stopnjami, 5. standardi znanja.

Primeri:

- Učitelj dobi vpogled v zgradbo preizkusa.
- Spoznavanje sloga pisnega preizkusa, načinov, oblik sestavljanja nalog.
- Učitelji dobijo vpogled v vsebinsko sestavo preizkusov, v taksonomsko sestavo nalog, v tipe nalog ...
- Le na ta način dovolj dobro spoznajo cilje, ki se na NPZ preverjajo.
- Seznanijo se z metodologijo sestavljanja preizkusov.

2. Vrednotenje in ugovori/poizvedbe (96 odgovorov od 445 oziroma 21,6 %)

Učitelji se seznanijo s potekom in načinom vrednotenja preizkusov, z možnimi odgovori/načini reševanja učencev, uskladijo in poenotijo kriterije vrednotenja ter si pridobijo izkušnje za utemeljevanje odgovorov na ugovore in poizvedbe.

Primeri:

- Uskladitev pristopa in kriterijev na ravni države.
- Menim, da so se tudi zaradi skupnih vrednotenj kriteriji ocenjevanja pri različnih učiteljih nekoliko približali.
- Učitelji dobijo širši pogled na možne odgovore učencev in njihovo razmišljanje. Veliko učencev razmišlja in odgovarja na svoj način, tudi to je vredno prepoznati in upoštevati. Hkrati učitelji lahko z vrednotenjem dobijo vpogled v najpogostejše napake učencev.
- Učitelji, ki sodelujejo kot zunanji ocenjevalci, lažje prepoznajo morebitne napake oziroma tipe napačnih vrednotenj nalog. Takoj vidijo, kje ni bilo dodeljeno ustrezno število točk.
- Smisel vrednotenja vidim v tem, da se učitelji seznanijo z načinom vrednotenja in znajo učencem pojasniti rezultate ter pripraviti morebitne ugovore.

3. Znanje učencev (85 odgovorov od 445 oziroma 19,1 %)

Učitelji dobijo vpogled v znanje učencev: ugotavljajo močna in šibka področja v znanju, odkrivajo najpogostejše napake in spoznavajo odnos učencev do znanja.

Primeri:

- Učitelji dobijo globalen vpogled v znanje učencev.
- Smiselnost vrednotenja preizkusov znanja NPZ je v prepoznavanju močnih oziroma šibkih področij učenca pri posameznih predmetih.
- Učitelji se neposredno soočijo z nalogami učencev. Sproti lahko analizirajo napake in ugotavljajo, kaj učenci znajo in kje so še šibkosti v znanju. Pri preverjanju na posameznih enotah pa ob samem popravljanju že pridobijo površinsko sliko uspešnosti učencev.
- Smisel vrednotenja NPZ je v ugotavljanju znanja učencev, ugotavljanju hitrosti, spretnosti, koncentracije, tudi vzdržljivosti, kratka storilnosti učencev na posameznih področjih znanja.

- Vrednotenje ima tudi sporočilno vrednost za učitelje. Ko vrednotijo, vidijo, kako rešujejo naloge drugi, nepoznani učenci. Pripovedujejo mi, da po načinu reševanja in dodatnih zapisih v testih zaznajo odnos učencev do NPZ.

4. Izobraževanje učiteljev (243 odgovorov od 445 oziroma 54,6 %)

Učitelji pridobivajo dodatna znanja, spretnosti in ideje, ki jih lahko vključijo v svoje strokovno delo (izboljšanje kakovosti poučevanja in preverjanja znanja v prihodnje), mnenja in izkušnje si izmenjajo v širšem krogu (boljše horizontalno in vertikalno povezovanje), ostajajo v povezavi s stroko, dobijo povratno informacijo o svojem delu in delu drugih učiteljev (samoevalvacija lastnega dela in evalvacija dela drugih).

Opomba: Čeprav 4. kategorija vključuje tudi 1., 2. in 3. kategorijo – učitelji se izobražujejo tudi pri seznanjanju s strukturo nalog, spoznavanju vrednotenja in ugotavljanju znanja učencev –, so bili zaradi boljše preglednosti vanjo uvrščeni predvsem odgovori ravnateljev, iz katerih je bilo razvidno, da jim bodo pri vrednotenju pridobljena znanja služila tudi v prihodnje.

Primeri:

- Izmenjava mnenj in izkušenj med učitelji.
- Menim, da je to za učitelje dobro izobraževanje. Mnenja se krešejo in mislim, da to koristi učiteljem pri vsakodnevnem delu.
- Učitelji vidijo, kakšen pristop so imeli učenci pri reševanju. Za 9. razred se srečujejo z drugimi šolami in se pogovarjajo o vrstah nalog, ki so bile na NPZ. V času popravljanja NPZ za 6. razred se pri slovenščini in matematiki v vrednotenju vključijo tudi učitelji 4. in 5. razreda.
- Okrepljeno sodelovanje učiteljev predmetne in razredne stopnje. Več pogovorov in razmišljanja o sestavi ocenjevanja in o vrednotenju.
- Odpira možnosti za strokovno razpravo o učnih načrtih, metodah in oblikah dela.
- Učitelji pridobivajo povratne informacije o določeni stopnji znanja. Ostajajo v povezavi s stroko.
- Učitelj ima dodatno priložnost 'učiti se', kako se sestavljajo preverjanja, kakšne naj bodo naloge in posledično tudi, kakšno naj bo poučevanje.
- Prednost vidim predvsem v pridobivanju znanj in spretnosti, ki jih nato lahko učitelji uporabljajo pri svojem strokovnem delu, predvsem pri preverjanju in ocenjevanju v fazi vrednotenja. Opažam, da so učitelji, ki vrednotijo NPZ, v tem boljše podkovani kot tisti, ki tega ne delajo.
- Dobijo povratno informacijo o kakovosti in učinkovitosti svojega dela.
- Učitelji opravijo samoevalvacijo lastnega dela, zaključke analize NPZ vnesejo v načrtovanje za izboljšanje kakovosti poučevanja, poenotijo kriterije, z učenci analizirajo naloge – poiščejo vsebine in določijo cilje za boljšo kakovost znanja.
- Sodelovanje pri vrednotenju preizkusov znanja NPZ učiteljem koristi pri analizi rezultatov z učenci, pripravljanju naših internih analiz in učnih načrtov za naslednje šolsko leto.
- Če vrednotijo naloge učitelji, je povratna informacija kakovostnejša in bolj poglobljena. Večji je pregled nad nalogami NPZ, učitelji pa dobijo dodatne kompetence. Informacija staršem je kakovostnejša, če učitelj sodeluje pri vrednotenju.

5 Ocena posredovanih informacij

Posredovane informacije (natančnost, pravočasnost, nedvoumnost) s strani organov in inštitucij, ki izvajajo NPZ, ocenite z DA ali NE.

5.1 Informacije s strani MŠŠ

5.2 Informacije s strani Državne komisije za vodenje NPZ

5.3 Informacije s strani Rica

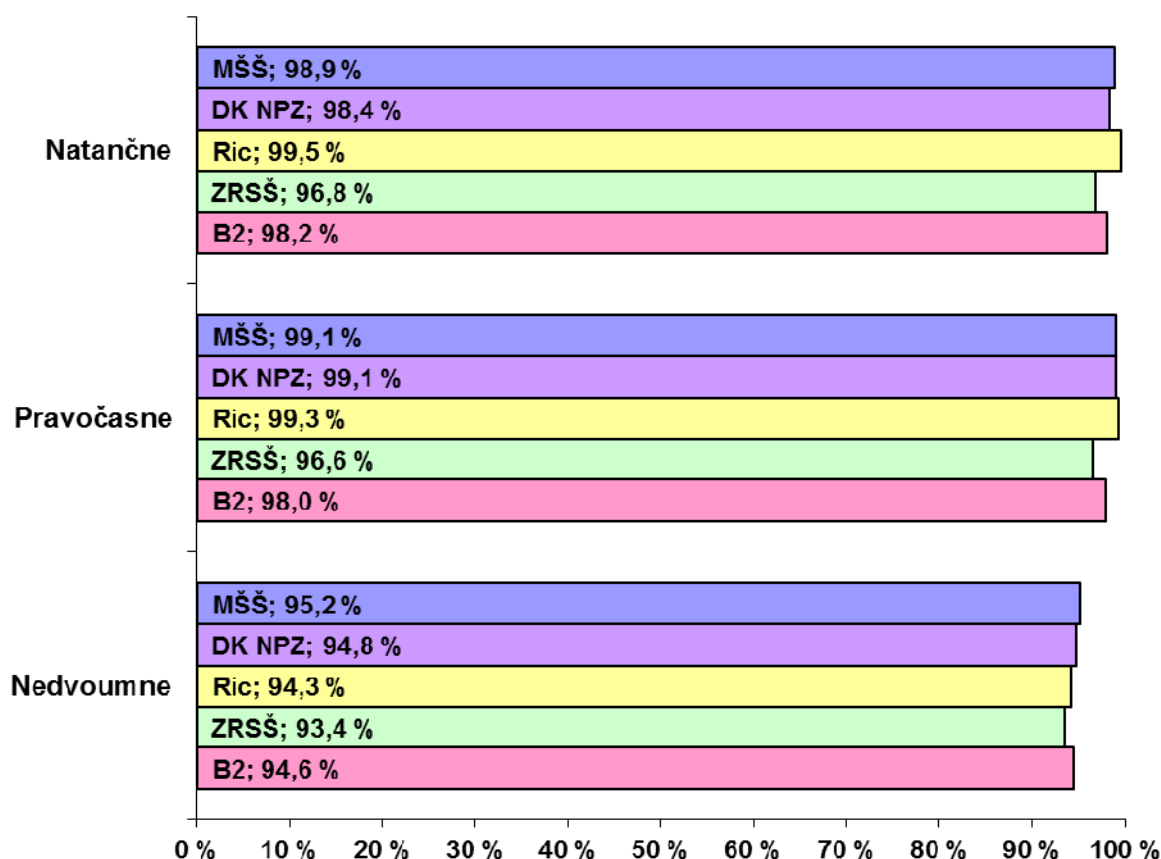
5.4 Informacije s strani ZRSŠ

5.5 Informacije s strani B2

Podjetje B2 izvaja IT storitve na Portalu MŠŠ (program »Prijava na NPZ in Vpis«).

Informacije (natančnost, pravočasnost, nedvoumnost), kakor jih posredujejo organi in inštitucije, ki izvajajo NPZ, je ocenilo 441 od 496 šol oziroma 88,9 %. **Slika 5.1** prikazuje delež pozitivnih odgovorov (*Da*) za informacije, posredovane prek MŠŠ, Državne komisije za vodenje NPZ (DK NPZ), Rica, ZRSŠ in B2.

Slika 5.1: Ocena posredovanih informacij (odgovor *Da* v %)

Analiza odgovorov pokaže, da ravnatelji pozitivno ocenjujejo natančnost, pravočasnost in nedvoumnost informacij, posredovanih prek MŠŠ, DK NPZ, Rica, ZRSŠ in B2, saj deleži pozitivnih ocen (*Da*) v vseh odgovorih presegajo 93 %.

6 Ocena sodelovanja

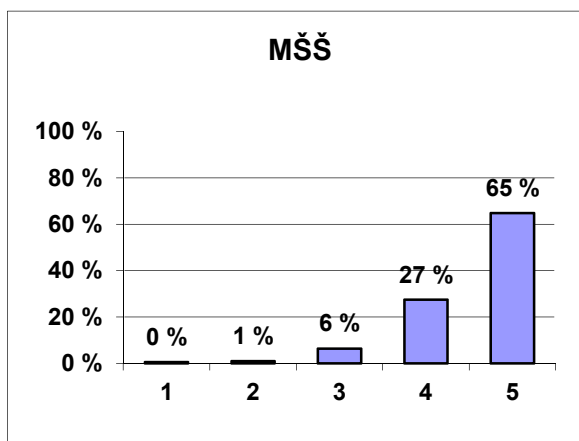
6.1 Sodelovanje z organi in inštitucijami za vodenje NPZ ocenite z lestvico od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično).

- Sodelovanje z MŠŠ
- Sodelovanje z Državno komisijo za vodenje NPZ
- Sodelovanje z Ricem
- Sodelovanje z ZRSS
- Sodelovanje z B2

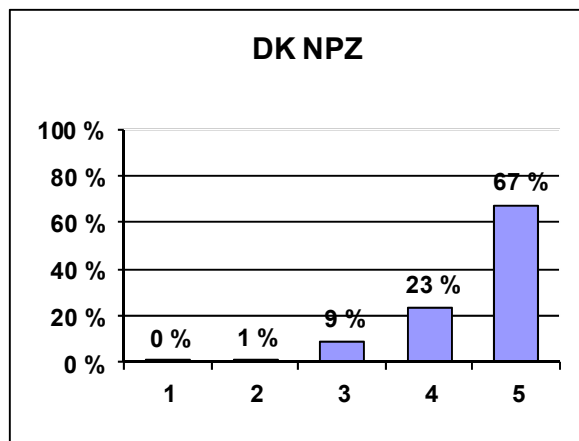
6.2 V pripombah navedite razloge, ki pojasnjujejo vašo oceno v 6.1

- Sodelovanje z MŠŠ
- Sodelovanje z Državno komisijo za vodenje NPZ
- Sodelovanje z Ricem
- Sodelovanje z ZRSS
- Sodelovanje z B2

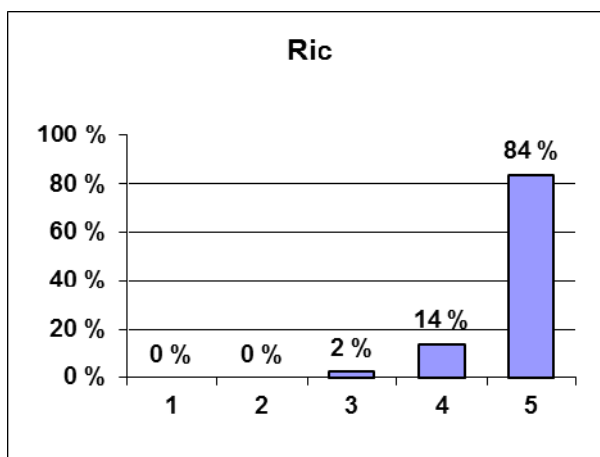
Sodelovanje z organi in inštitucijami za vodenje NPZ je ocenilo 441 od 496 šol (88,9 %). Grafi v nadaljevanju prikazuje porazdelitve ocen od 1 do 5 v odstotnih točkah, ki so jih ravnatelji osnovnih šol za sodelovanje dodelili organom in inštitucijam za vodenje NPZ.

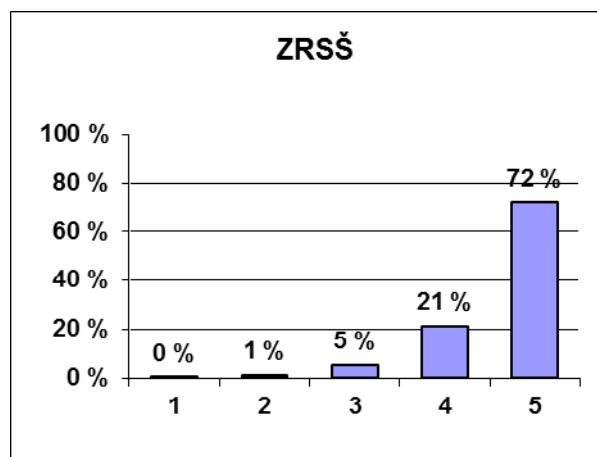
Povprečna ocena je **4,5** (leta 2010: 4,4).

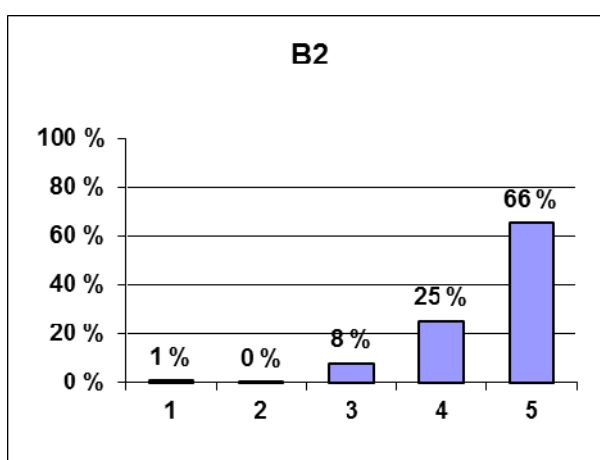
Povprečna ocena je **4,6** (leta 2010: 4,4).

Povprečna ocena je **4,8** (leta 2010: 4,7).

Povprečna ocena je **4,6** (leta 2010: 4,5).

Povprečna ocena je **4,5** (leta 2010: 4,5).

Ravnatelji sodelovanje z organi in inštitucijami za vodenje NPZ ocenjujejo z visokimi ocenami, saj je najnižja povprečna ocena 4,5 (pri ocenah od 1 do 5).

Iz frekvence porazdelitve ocen v odstotnih točkah je razvidno, da največ ravnateljev ocenjuje sodelovanje z MŠŠ, DK NPZ, Ricem, ZRSŠ in B2 z oceno 5 (MŠŠ: 65 %, DK NPZ: 67 %, Ric: 84 %, ZRSŠ: 72 %, B2: 66 %), ocena 4 je že redkejša (MŠŠ: 27 %, DK NPZ: 23 %, Ric: 14 %, ZRSŠ: 21 %, B2: 25 %), nižje ocene pa so zastopane v zanemarljivem deležu.

Pripombe oziroma komentarji k sodelovanju so zelo raznoliki, po številu pa jih je malo (MŠŠ: 5,9 %; DK NPZ: 5,9 %; Ric: 6,6 %; ZRSŠ: 5,9 %; B2: 6,6 %).

7 Ocena uporabnosti informacij o NPZ

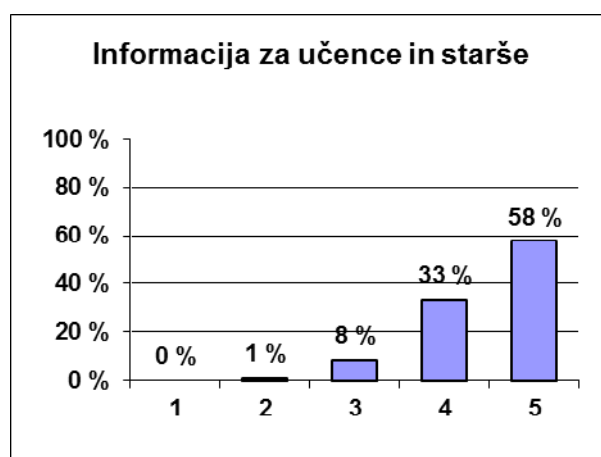
7.1 Uporabnost informacij o NPZ ocenite z lestvico od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično).

- Uporabnost publikacije Informacije za učence in starše
- Uporabnost Koledarja NPZ
- Uporabnost Navodil za izvedbo NPZ
- Uporabnost programa »Prijave KPP«

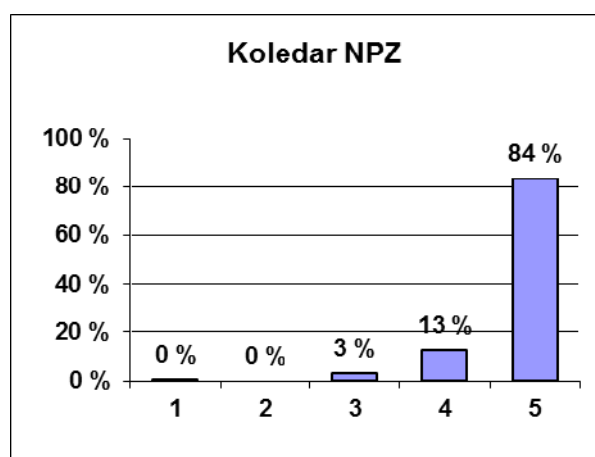
7.2 Vpišite pripombe (če jih imate) k uporabnosti informacij o NPZ.

- Uporabnost publikacije Informacije za učence in starše
- Uporabnost Koledarja NPZ
- Uporabnost Navodil za izvedbo NPZ
- Uporabnost programa »Prijave KPP«

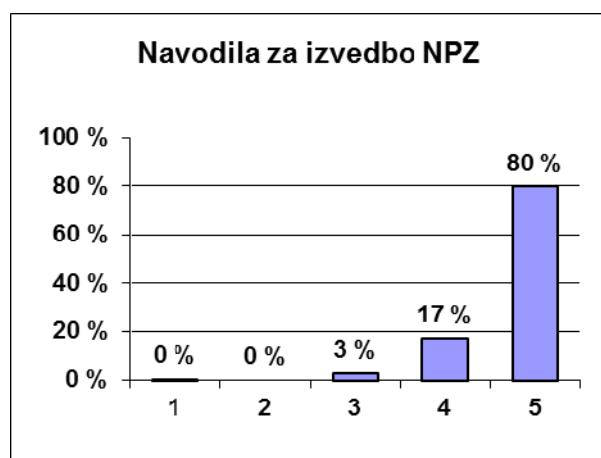
Uporabnost informacij o NPZ je ocenilo 440 od 496 ravnateljev (88,7 %). Grafi v nadaljevanju prikazujejo porazdelitve ocen od 1 do 5 v odstotnih točkah, ki so jih ravnatelji dodelili uporabnosti informacij o NPZ.

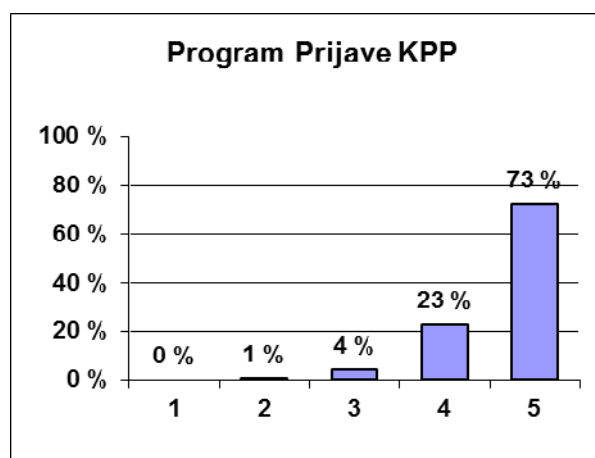
Povprečna ocena je **4,5** (leta 2010: 3,9).

Povprečna ocena je **4,8** (leta 2010: 4,6).

Povprečna ocena je **4,8** (leta 2010: 4,6).

Povprečna ocena je **4,7** (leta 2010: 4,5).

Ugotavljamo, da podobno kot lansko leto ravnatelji z najvišjima povprečnima ocenama vrednotijo uporabnost Koledarja NPZ (ocena: 4,8; delež pripomb: 3,9 %) in Navodil za

izvedbo NPZ (ocena: 4,8; delež pripomb: 3,6 %), sledita uporabnost programa »Prijave KPP« (ocena: 4,7; delež pripomb: 2,0 %) in uporabnost publikacije Informacije za učence in starše (ocena: 4,5; delež pripomb: 3,6 %).

V nadaljevanju navajamo najpogostejše pripombe oziroma komentarje ravnateljev k uporabnosti informacij o NPZ:

- Mnenja o publikaciji Informacije za učence in starše so deljena (skupaj 16 od 440 oziroma 3,6 %): dobre, koristne, uporabne (pozitivna mnenja) oziroma: preobsežne, premalo razumljive, premalo pregledne, neuporabne (predvsem za odrasle).
- Najpogostejši komentarji h Koledarju NPZ (skupaj 17 od 440 oziroma 3,9 %) so, da bi moral biti preglednejši (8 odgovorov), nekateri ravnatelji pa menijo, da je dovolj pregleden (4 odgovori).
- Podobne komentarje imajo ravnatelji tudi k Navodilom za izvedbo NPZ (skupaj 16 od 440 oziroma 3,6 %), in sicer, da bi morala biti manj obširna, preglednejša, natančnejša v zvezi z vračanjem gradiva (predvsem zgoščenk) in da bi morala bolj poudariti spremembe od prejšnjega leta.
- Najmanj komentarjev je pri uporabnosti programa »Prijave KPP« (skupaj 9 od 440 oziroma 2,0 %), najpogostejši so, da je program prezapleten.

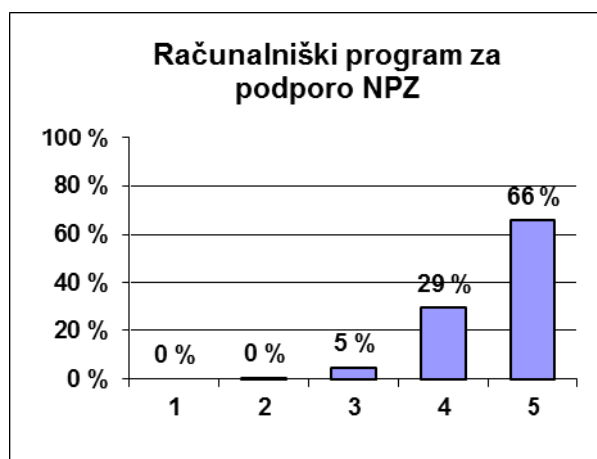
8 Ocena ustreznosti računalniškega programa za podporo NPZ

8.1 Ustreznost računalniškega programa »Prijava na NPZ in Vpis« ocenite z lestvico od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično).

8.2 Vpišite pripombe (če jih imate) k računalniškemu programu »Prijava na NPZ in Vpis«.

Ustreznost računalniškega programa »Prijava na NPZ in Vpis« je ocenilo 440 od 496 šol (88,7 %), pripombe pa je imelo 21 oziroma 4,8 % ravnateljev.

Računalniški program »Prijava na NPZ in Vpis« je za večino ravnateljev ustrezen, saj ga ocenjujejo s povprečno oceno **4,6** (leta 2010: 4,5). Najpogostejše pripombe nanj so, da se podvaja s programom LoPolis in da ni prijazen za tiskanje.

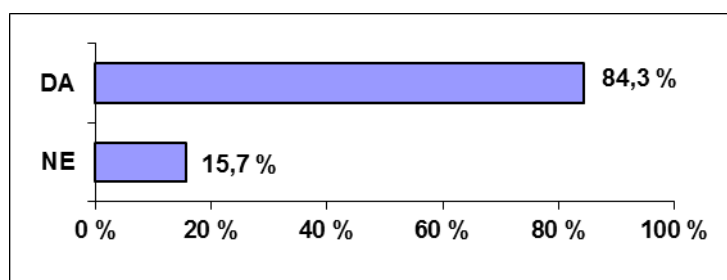
9 Prilagojeno izvajanje NPZ za učence s posebnimi potrebami

9.1 Ali ste v letošnjem šolskem letu na vaši šoli izvajali prilagojeno izvajanje NPZ za učence s posebnimi potrebami?

Izberite enega od ponujenih odgovorov. DA NE

Na vprašanje o prilagojenem izvajanju NPZ za učence s posebnimi potrebami je odgovorilo 440 od 496 ravnateljev (88,7 %); od tega je v šolskem letu 2010/2011 prilagojeno izvajanje NPZ izvedlo 371 šol oziroma 84,3 % (leta 2010: 87,0 %).

Odgovor	Število	Odstotek
DA	371	84,3 %
NE	69	15,7 %
Skupaj	440	100,0 %

9.2 Z lestvico od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično) ocenite spodnje postavke:

- elektronski obrazec za prijavljanje učencev s posebnimi potrebami (program »Prijave KPP«)
- prilagoditve preizkusov znanja za učence s posebnimi potrebami
- sodelovanje Rica s šolo pri prilagojenem izvajanju NPZ za učence s posebnimi potrebami

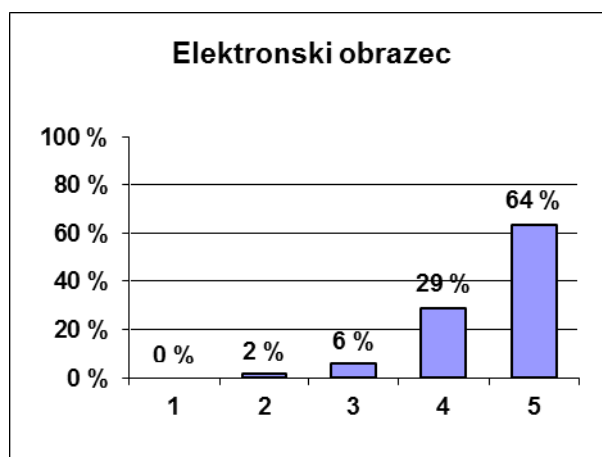
9.3 V pripombah navedite razloge, ki pojasnjujejo Vašo oceno v 9.2.:

- elektronski obrazec za prijavljanje učencev s posebnimi potrebami (program »Prijave KPP«)
- prilagoditve preizkusov znanja za učence s posebnimi potrebami
- sodelovanje Rica s šolo pri prilagojenem izvajanju NPZ za učence s posebnimi potrebami

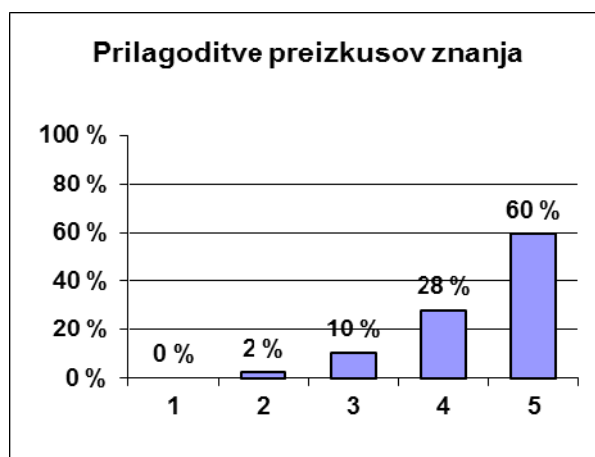
9.4 Zapišite predloge za izboljšavo:

- elektronskega obrazca za prijavljanje učencev s posebnimi potrebami (program »Prijave KPP«)
- prilagoditve preizkusov znanja za učence s posebnimi potrebami
- sodelovanja Rica s šolo pri prilagojenem izvajanju NPZ za učence s posebnimi potrebami

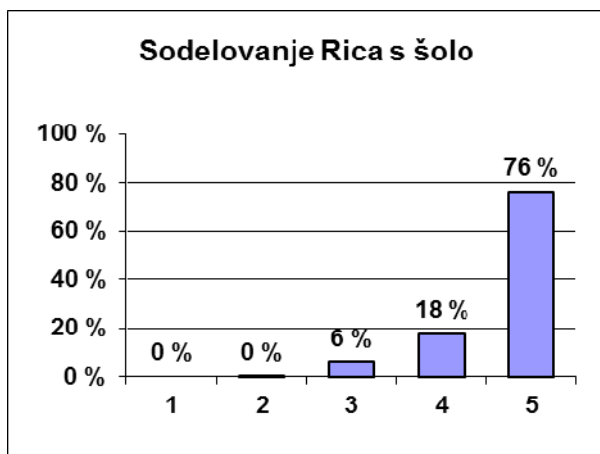
V nadaljevanju so predstavljene porazdelitve ocen za elektronski obrazec za prijavljanje učencev s posebnimi potrebami, za prilagoditve preizkusov znanja in za sodelovanje Rica in šol pri prilagojenem izvajanju NPZ za učence s posebnimi potrebami.

Povprečna ocena je **4,6** (leta 2010: 4,4).

Povprečna ocena je **4,5** (leta 2010: 4,2).

Povprečna ocena je **4,7** (leta 2010: 4,6).

Ravnatelj pri prilagojenem izvajanju NPZ za učence s posebnimi potrebami z najvišjo povprečno oceno vrednotijo sodelovanje Rica in šol (ocena: 4,7; delež pripomb: 1,1 %; delež predlogov: 0,3 %). Nekoliko nižjo povprečno oceno dodeljujejo elektronskemu obrazcu za prijavljanje učencev s posebnimi potrebami (program »Prijave KPP«; ocena: 4,6; delež pripomb: 4,3 %; delež predlogov: 2,4 %) in prilagoditvam preizkusov znanja (ocena: 4,5), pri katerih imajo tudi največ pripomb (7,0 %) in predlogov za izboljšavo (5,9 %).

Najpogostejše pripombe in predlogi za izboljšavo:

- Program »Prijave KPP«
Pripombe (16 od 371 oziroma 4,3 %): Program je prezapleten in ne zajema vseh »motenj in bolezni«, ki jih imajo učenci.
Predlogi za izboljšavo (9 od 371 oziroma 2,4 %): Enostavnejši obrazec z več vrstami prilagoditev.
- Prilagoditve preizkusov znanja
Pripombe (26 od 371 oziroma 7,0 %): Premalo prilagojeni preizkusi glede na posebnosti posameznega učenca.
Predlogi za izboljšavo (22 od 371 oziroma 5,9 %): Bolje prilagojeni preizkusi glede na posebnosti posameznega učenca (vsebinske in oblikovne prilagoditve preizkusov, krajša besedila predvsem pri slovenščini, prisotnost bralca).
- Sodelovanje Rica s šolo
Pripombe (4 od 371 oziroma 1,1 %): Dobro, slabša odzivnost na telefon.
Predlogi za izboljšavo (1 od 371 oziroma 0,3 %): Poenostavitve so dobrodošle.

10 Dodatna informacija o dosežkih na NPZ na šoli

Na vprašanja o dodatni informaciji o dosežkih NPZ odgovorite z DA ali NE.

- 10.1 Ali posredujete učiteljem analize o dosežkih učencev vaše šole na NPZ, ki jih pripravi Ric in so objavljene na spletni strani eRic?
- 10.2 Ali na šoli analizirate dosežke učencev vaše šole?
- 10.3 Ali pri pripravi analize dosežkov NPZ sodelujejo vsi učitelji predmeta, ki se preverja?
- 10.4 Ali na šoli opravite analizo o odstopanjih med pričakovanim in doseženim znanjem na NPZ in poskušate poiskati vzroke za odstopanja?
- 10.5 Ali na šoli opravite primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije?
- 10.6 Ali na šoli opravite primerjavo dosežkov na NPZ po letih?
- 10.7 Ali analizo dosežkov na NPZ predstavite učiteljskemu zboru na šoli?
- 10.8 Ali analizo dosežkov na NPZ predstavite svetu staršev?
- 10.9 Ali analizo dosežkov na NPZ predstavite staršem učencev, ki so se udeležili NPZ?
- 10.10 Ali je analiza dosežkov učencev na NPZ del procesa samoevalvacije na šoli?
- 10.11 Ali ugotovitve o dosežkih učencev na NPZ upoštevate pri načrtovanju dela učiteljev za naslednja šolska leta?
- 10.12 Ali ugotovitve o dosežkih učencev na NPZ umeščate v LDN in Razvojni načrt šole?
- 10.13 Ali pripravite sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev vaše šole na NPZ?

Če na šoli pripravite sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev vaše šole na NPZ, odgovorite na spodnje vprašanje.

- 10.14 Kaj zajema sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev vaše šole na NPZ?
Izberite enega ali več ponujenih odgovorov.
 - Primerjavo dosežkov učencev šole z dosežki na državni ravni
 - Poglobljeno opisno (vsebinsko) analizo o doseganju ciljev/standardov za šolo/razred
 - Analizo o odstopanjih med pričakovanim in doseženim znanjem na NPZ
 - Navedbo vzrokov za odstopanja med pričakovanim in doseženim znanjem na NPZ
 - Ukrepe za izboljšanje doseženega znanja na NPZ v prihodnje
 - Primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda
 - Primerjalno analizo dosežkov na NPZ po letih
- 10.15 Katera druga področja, ki zgoraj niso naštetá, še zajema sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev vaše šole na NPZ?

Vprašanje o dodatni informaciji o dosežkih na NPZ na šoli je bilo leta 2011 prvič vključeno v anketni vprašalnik. Nanj je odgovorilo 400 od 496 ravnateljev (88,7 %).

Z vprašanji od **10.1 do 10.13** smo želeli izvedeti, kakšno pozornost namenjajo učitelji dodatni informaciji o dosežkih učencev na NPZ. Odgovori ravnateljev so zbrani v **preglednici 10.1**.

Preglednica 10.1: Dodatna informacija o dosežkih na NPZ

VPRAŠANJE	DA (število)	NE (število)	Skupaj (število)	DA (delež)
10.1 Ali posredujete učiteljem analize o dosežkih učencev vaše šole na NPZ, ki jih pripravi Ric in so objavljene na spletni strani eRic?	434	6	440	98,6 %
10.2 Ali na šoli analizirate dosežke učencev vaše šole?	432	8	440	98,2 %
10.3 Ali pri pripravi analize dosežkov NPZ sodelujejo vsi učitelji predmeta, ki se preverja?	412	28	440	93,6 %
10.4 Ali na šoli opravite analizo o odstopanjih med pričakovanim in doseženim znanjem na NPZ in poskušate poiskati vzroke za odstopanja?	394	46	440	89,5 %
10.5 Ali na šoli opravite primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije?	219	221	440	49,8 %
10.6 Ali na šoli opravite primerjavo dosežkov na NPZ po letih?	302	138	440	68,6 %
10.7 Ali analizo dosežkov na NPZ predstavite učiteljskemu zboru na šoli?	424	16	440	96,4 %
10.8 Ali analizo dosežkov na NPZ predstavite svetu staršev?	385	55	440	87,5 %
10.9 Ali analizo dosežkov na NPZ predstavite staršem učencev, ki so se udeležili NPZ?	284	156	440	64,5 %
10.10 Ali je analiza dosežkov učencev na NPZ del procesa samoevalvacije na šoli?	374	66	440	85,0 %
10.11 Ali ugotovitve o dosežkih učencev na NPZ upoštevate pri načrtovanju dela učiteljev za naslednja šolska leta?	408	32	440	92,7 %
10.12 Ali ugotovitve o dosežkih učencev na NPZ umeščate v LDN in Razvojni načrt šole?	364	76	440	82,7 %
10.13 Ali pripravite sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev vaše šole na NPZ?	334	106	440	75,9 %

Ravnatelje, ki so odgovorili, da pripravijo sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev svoje šole (**10.13**; 334 ravnateljev), smo vprašali, kaj sintezno poročilo zajema (**10.14**). Med sedmimi ponujenimi vsebinami so lahko izbrali eno ali več možnosti (**preglednica 10.2**), obenem pa so lahko zapisali tudi druge odgovore.

Preglednica 10.2: Kaj zajema sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev?

ODGOVOR (vprašanje 10.14)	Število	Delež
Primerjavo dosežkov učencev šole z dosežki na državni ravni	318	72,3 %
Poglobljeno opisno (vsebinsko) analizo o doseganju ciljev/standardov za šolo/razred	239	54,3 %
Analizo o odstopanjih med pričakovanim in doseženim znanjem na NPZ	198	45,0 %
Navedbo vzrokov za odstopanja med pričakovanim in doseženim znanjem na NPZ	255	58,0 %
Ukrepe za izboljšanje doseženega znanja na NPZ v prihodnje	304	69,1 %
Primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda	129	29,3 %
Primerjalno analizo dosežkov na NPZ po letih	177	40,2 %

V zvezi z dodatno informacijo o NPZ šole po pogostosti izvajajo naslednje aktivnosti: učiteljem posredujejo analize dosežkov učencev svoje šole, ki jih pripravi Ric in so objavljene na spletni strani eRic (98,6 %), analizirajo dosežke učencev svoje šole (98,2 %), analizo predstavijo učiteljskemu zboru na šoli (96,4 %), pri pripravi analize sodelujejo vsi učitelji predmeta, ki se preverja (93,6 %), ugotovitve o dosežkih učencev na NPZ upoštevajo pri načrtovanju dela učiteljev za naslednja šolska leta (92,7 %), na šoli opravijo analizo odstopanj med pričakovanim in doseženim znanjem in poskušajo poiskati vzroke za odstopanja (89,5 %), analizo dosežkov predstavijo svetu staršev (87,5 %), analiza dosežkov učencev je del procesa samoevalvacije na šoli (85,0 %), ugotovitve o dosežkih učencev umeščajo v LDN in Razvojni načrt šole (82,7 %), pripravijo sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev svoje šole (75,9 %), na šoli opravijo primerjavo dosežkov po letih (68,6 %), analizo dosežkov predstavijo staršem učencev, ki so se udeležili NPZ (64,5 %), na šoli opravijo primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije (49,8 %).

Sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev šole največkrat zajema primerjavo dosežkov učencev šole z dosežki na državni ravni (72,3 %), ukrepe za izboljšanje doseženega znanja na NPZ v prihodnje (69,1 %), navedbo vzrokov za odstopanja med pričakovanim in doseženim znanjem (58,0 %), poglobljeno opisno (vsebinsko) analizo doseganja ciljev/standardov za šolo/razred (54,3 %), analizo odstopanj med pričakovanim in doseženim znanjem (45,0 %), primerjalno analizo dosežkov po letih (40,2 %) in primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda (29,3 %). Šole v manjši meri v sintezno poročilo vključujejo tudi analizo uspešnosti po enotah šole, oddelkih, nivojskih skupinah in učiteljih (2,5 %), analizo korelacije med dosežki na NPZ in šolskimi ocenami (1,1 %), analize uspešnosti posameznih učencev (0,7 %), ločene analize dosežkov učencev s posebnimi potrebami – vpliv dosežkov učencev z UPP na povprečne dosežke šole (0,7 %), analizo motivacije učencev (0,5 %) in ločene primerjave dosežkov deklic in dečkov (0,5 %).

POVZETEK

Na anketo za ravnatelje osnovnih šol je odgovarjalo 445 ravnateljev, to je 89,7 % ravnateljev vseh izobraževalnih ustanov, ki so v šolskem letu 2010/2011 izvajale NPZ v 6. in/ali 9. razredu (496 izobraževalnih ustanov). Najmanjši delež ravnateljev, ki so sodelovali v anketi, je po izobraževalnih programih iz šol s programom NIS (68,8 %), največji pa iz zavodov (100,0 %). Po regijah se deleži sodelujočih v anketi gibljejo od najmanj 61,1 % (Koroška regija) do največ 100,0 % (Zasavska in Notranjsko-kraška regija).

Stališča ravnateljev do NPZ. V splošnem imajo ravnatelji do NPZ pozitivna stališča. Skoraj vsem se zdi NPZ smiselno in koristno, saj daje učencu in učitelju dodatno informacijo o znanju učenca in večina jih tudi upošteva dosežke NPZ pri načrtovanju svojega prihodnjega dela (nad 90 %). Nekoliko manj ravnateljev, a še vedno nad 80 %, meni, da bi moral imeti dosežek učenca na NPZ večjo veljavo, da daje NPZ učiteljem koristne informacije o kakovosti njihovega dela in odkriva šibka in močna področja v znanju učencev, ki so predpisana z učnimi načrti. Več kakor 70 % jih je mnenja, da je NPZ vplival na izboljšanje kakovosti poučevanja in da so izobraževanja za učitelje v Koloseju koristna. Tako kot lani imajo ravnatelji najmanj pozitivno mnenje o tem, da se je zaradi NPZ pri učiteljih povečala motivacija za delo (66,5 %).

Prostovoljno izvajanje NPZ iz tretjega predmeta. Osnovne šole imajo možnost, da poleg tretjega predmeta, ki ga minister določi za NPZ na njihovi šoli, po končanem preverjanju prostovoljno izvedejo NPZ tudi iz drugih tretjih predmetov. Med 488 šolami, ki so v šolskem letu 2010/11 izvajale NPZ iz 3. predmeta v 9. razredu, jih je na anketo odgovorilo 433. Od teh jih NPZ iz tretjega predmeta ni prostovoljno izvedlo 317 (73,2 %), 116 šol pa je to možnost izkoristilo: NPZ iz enega tretjega predmeta je prostovoljno izvedlo 59 šol, iz dveh tretjih predmetov 52 šol in iz treh tretjih predmetov 5 šol. Skupno število vseh prostovoljnih izvedb NPZ iz tretjega predmeta je bilo 178 (leta 2010 189); od tega 62 pri biologiji, 55 pri geografiji, 49 pri angleščini in 12 pri nemščini.

Težave pri izvedbi NPZ. V letu 2011 je bil delež ravnateljev, ki so navajali težave pri izvedbi NPZ, bistveno manjši kot v letu 2010 (leta 2010: 32,6 %; leta 2011: 4,0 %). Razlog je najverjetneje v tem, da so se v letu 2011 pri organizaciji in izvedbi NPZ zgodile večje spremembe, ki so olajšale potek NPZ na šolah, pri čemer so bile upoštevane pripombe s šol, možen razlog pa je tudi ta, da je bilo leta 2010 vprašanje o težavah pri izvedbi NPZ postavljeno v odprti, leta 2011 pa v zaprti obliki.

Izpostavljene težave v anketi 2011 so podobne tistim iz ankete 2010. Najpogostejše so organizacijske težave, ki se navezujejo na organizacijo pouka v času izvedbe NPZ (10 ravnateljev), pomanjkanje učiteljev oziroma zagotavljanje zadostnega števila nadzornih učiteljev (4 ravnatelji), organizacijo prostorov za izvedbo NPZ (2 ravnatelja) in čas izvedbe NPZ (4 ravnatelji). Problemi se pojavljajo tudi zaradi vrednotenja preizkusov znanja (11 ravnateljev). Pri tem so problematične odsotnost učiteljev, ki vrednotijo naloge NPZ, in nedoslednosti učiteljev pri popravljanju nalog.

Največ specifičnih težav pri izvedbi NPZ je povezanih z učenci s posebnimi potrebami (5 ravnateljev), razlogi za težave pa so precej raznoliki: pomanjkanje učiteljev in prostorov, preveč časa za reševanje, učitelj se ni držal navodil.

Vrednotenje preizkusov znanja. Vprašanje o smislu vrednotenja preizkusov znanja NPZ, ki ga opravljajo učitelji, je bilo postavljeno v odprti obliki in ravnatelji so nanj odgovarjali zelo različno. Iz njihovih odgovorov razberemo, da je vrednotenje smiselno za več kot 70 % ravnateljev, slabih 10 % jih je mnenja, da je vrednotenje nesmiselno, okoli 5 % jih na vprašanje ni odgovorilo, dobrih 10 % odgovorov pa je nerazporejenih, saj iz njih ni bilo mogoče razbrati nedvoumnega mnenja o smislu vrednotenja.

Odgovore ravnateljev, ki se jim zdi vrednotenje smiselno (približno 70 %), smo razporedili v štiri kategorije. Izbira kategorij je bila opravljena po številu najpogostejših ključnih besed v odgovorih.

1. kategorija: Struktura preizkusov/nalog NPZ (približno 15 %)

Učitelji se seznanijo s strukturo preizkusov in z lastnostmi nalog NPZ, na primer: 1. zahtevnostjo nalog, 2. tipi nalog, 3. znanji, vsebinami in cilji, ki jih preverjajo naloge, 4. taksonomskimi stopnjami, 5. standardi znanja.

2. kategorija: Vrednotenje in ugovori/poizvedbe (približno 20 %)

Učitelji se seznanijo s potekom in načinom vrednotenja preizkusov, seznanijo se z več možnimi odgovori/načini reševanja učencev, uskladijo in poenotijo kriterije vrednotenja ter si pridobijo izkušnje za utemeljevanje odgovorov na ugovore in poizvedbe.

3. kategorija: Znanje učencev (približno 20 %)

Učitelji dobijo vpogled v znanje učencev: ugotavljajo močna in šibka področja v znanju učencev, odkrivajo najpogostejše napake učencev in spoznavajo odnos učencev do znanja.

4. kategorija: Izobraževanje učiteljev (približno 55 %)

Učitelji pridobivajo dodatna znanja, spretnosti in ideje, ki jih lahko vključijo v svoje strokovno delo (izboljšanje kakovosti poučevanja in preverjanja znanja v prihodnje), mnenja in izkušnje si izmenjajo v širšem krogu (boljše horizontalno in vertikalno povezovanje), ostajajo v povezavi s stroko, dobijo povratno informacijo o svojem delu in delu drugih učiteljev (samoevalvacija lastnega dela in evalvacija dela drugih).

Ocena posredovanih informacij. Analiza odgovorov pokaže, da ravnatelji pozitivno ocenjujejo natančnost, pravočasnost in nedvoumnost posredovanih informacij, posredovanih prek MŠŠ, DK NPZ, Rica, ZRSŠ in B2, saj deleži pozitivnih ocen za vse organe in inštitucije, ki izvajajo NPZ, presegajo 93 %.

Ocena sodelovanja. Ravnatelji so sodelovanje z MŠŠ, DK NPZ, Ricem, ZRSŠ in B2 ocenjevali z ocenami od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično). Njihove ocene so visoke, saj povprečne ocene za vse inštitucije in organe za vodenje NPZ presegajo 4,5. Pripombe oziroma komentarji k sodelovanju za posamezne inštitucije so zelo raznoliki, po številu pa jih je malo (MŠŠ: 5,9 %; DK NPZ: 5,9 %; Ric: 6,6 %; ZRSŠ: 5,9 %; B2: 6,6 %).

Ocena uporabnosti informacij o NPZ. Tudi uporabnost informacij o NPZ so ravnatelji ocenjevali z ocenami od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično). Ocene so dodeljevali štirim različnim informacijam o NPZ: publikaciji Informacije za učence in starše, Koledarju NPZ, Navodilom za izvedbo NPZ in programu »Prijave KPP«.

Podobno kot lansko leto ravnatelji z najvišjima povprečnima ocenama vrednotijo uporabnost Koledarja NPZ (ocena: 4,8; delež pripomb: 3,9 %) in Navodil za izvedbo NPZ (ocena: 4,8; delež pripomb: 3,6 %), sledita uporabnost programa »Prijave KPP« (ocena: 4,7; delež

pripomb: 2,0 %) in uporabnost publikacije Informacije za učence in starše (ocena: 4,5; delež pripomb: 3,6 %).

Ocena ustreznosti računalniškega programa za podporo NPZ. Računalniški program »Prijava na NPZ in Vpis« je za večino ravnateljev ustrezen, saj ga ocenjujejo s povprečno oceno 4,6 (na lestvici od 1 do 5). Pripombe k programu ima 4,8 % ravnateljev in največ od njih jih meni, da se ta program podvaja s programom LoPolis in da ni prijazen za tiskanje.

Prilagojeno izvajanje NPZ za učence s posebnimi potrebami. Na vprašanje o prilagojenem izvajanju NPZ za učence s posebnimi potrebami je odgovorilo 440 od 496 ravnateljev (88,7 %); od teh jih je v šolskem letu 2010/2011 prilagojeno izvajanje NPZ izvedlo 371 oziroma 84,3 % (leto 2010: 87,0 %).

Ravnatelji pri prilagojenem izvajanju NPZ za učence s posebnimi potrebami z najvišjo povprečno oceno na lestvici od 1 do 5 vrednotijo sodelovanje Rica in šol (ocena: 4,7; delež pripomb: 1,1 %; delež predlogov: 0,3 %). Nekoliko nižjo povprečno oceno dodeljujejo elektronskemu obrazcu za prijavljanje učencev s posebnimi potrebami (program »Prijave KPP«; ocena: 4,6; delež pripomb: 4,3 %; delež predlogov: 2,4 %) in prilagoditvam preizkusov znanja (ocena: 4,5), pri katerih imajo tudi največ pripomb (7,0 %) in predlogov za izboljšavo (5,9 %). Predvsem izpostavljajo premalo prilagojene preizkuse glede na posebnosti posameznega učenca in predlagajo tako oblikovne kot tudi vsebinske prilagoditve preizkusov za učence s posebnimi potrebami, krajša besedila predvsem pri slovenščini in prisotnost bralca.

Za elektronski obrazec za prijavljanje učencev večina ravnateljev predlaga, naj bo enostavnejši in z več vrstami prilagoditev.

Dodatna informacija o dosežkih NPZ na šoli. Na vprašanje o dodatni informaciji o dosežkih na NPZ na šoli, ki je bilo leta 2011 prvič vključeno v anketni vprašalnik, je odgovorilo 440 od 496 ravnateljev (88,7 %).

V zvezi z dodatno informacijo o NPZ šole po pogostosti izvajajo naslednje aktivnosti: učiteljem posredujejo analize dosežkov učencev svoje šole, ki jih pripravi Ric in so objavljene na spletni strani eRic (98,6 %), analizirajo dosežke učencev svoje šole (98,2 %), analizo predstavijo učiteljskemu zboru na šoli (96,4 %), pri pripravi analize sodelujejo vsi učitelji predmeta, ki se preverja (93,6 %), ugotovitve o dosežkih učencev na NPZ upoštevajo pri načrtovanju dela učiteljev za naslednja šolska leta (92,7 %), na šoli opravijo analizo odstopanj med pričakovanim in doseženim znanjem in poskušajo poiskati vzroke za odstopanja (89,5 %), analizo dosežkov predstavijo svetu staršev (87,5 %), analiza dosežkov učencev je del procesa samoevalvacije na šoli (85,0 %), ugotovitve o dosežkih učencev umeščajo v LDN in Razvojni načrt šole (82,7 %), pripravijo sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev svoje šole (75,9 %), na šoli opravijo primerjavo dosežkov po letih (68,6 %), analizo dosežkov predstavijo staršem učencev, ki so se udeležili NPZ (64,5 %), na šoli opravijo primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije (49,8 %).

Sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev šole največkrat zajema primerjavo dosežkov učencev šole z dosežki na državni ravni (72,3 %), ukrepe za izboljšanje doseženega znanja na NPZ v prihodnje (69,1 %), navedbo vzrokov za odstopanja med pričakovanim in doseženim znanjem (58,0 %), poglobljeno opisno (vsebinsko) analizo doseganja ciljev/standardov za šolo/razred (54,3 %), analizo odstopanj med pričakovanim in doseženim

znanjem (45,0 %), primerjalno analizo dosežkov po letih (40,2 %) in primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda (29,3 %). Šole v manjši meri v sintezno poročilo vključujejo tudi analizo uspešnost po enotah šole, oddelkih, nivojskih skupinah in učiteljih (2,5 %), analizo korelacije med dosežki NPZ in šolskimi ocenami (1,1 %), analize uspešnosti posameznih učencev (0,7 %), ločene analize dosežkov učencev s posebnimi potrebami – vpliv dosežkov učencev z UPP na povprečne dosežke šole (0,7 %), analizo motivacije učencev (0,5 %) in ločene primerjave dosežkov deklic in dečkov (0,5 %).

Državni izpitni center se zahvaljuje vsem ravnateljem, ki ste odgovorili na anketo, saj bo analiza odgovorov pripomogla k boljši izvedbi NPZ. V želji po čim večji uporabnosti vprašalnika za ravnatelje – tako po vsebini kakor tudi po razumljivosti vprašanj – vas prosimo, da predloge za kakršnekoli spremembe vprašalnika pošljete na elektronski naslov: info@ric.si.

Priloga 1: Anketni vprašalnik za ravnatelje osnovnih šol – poročilo o izvedbi NPZ 2010/2011

Spoštovani,

tudi v letošnjem šolskem letu nadaljujemo s spremljanjem priprav in izvedbe nacionalnega preverjanja znanja (NPZ). Naša želja je pridobiti Vaša stališča do NPZ, odkriti težave in nejasnosti pri izvedbi NPZ in priporočila za izboljšavo, zato Vas prosimo, da izpolnite vprašalnik.

1 ŠIFRA ŠOLE

Napišite šifro vaše šole (šestmestna številka).

2 STALIŠČA RAVNATELJEV DO NPZ

Na štiristopenjski lestvici ocenite strinjanje s trditvami o NPZ.

- 2.1 NPZ je smiselno in koristno, saj da učencu in učitelju dodatno informacijo o znanju učenca.
- 2.2 NPZ odkriva **močna** področja v znanju učencev, ki so predpisana z učnimi načrti.
- 2.3 NPZ odkriva **šibka** področja v znanju učencev, ki so predpisana z učnimi načrti.
- 2.4 Zaradi NPZ pri učiteljih opažam večjo motivacijo za delo.
- 2.5 NPZ daje učiteljem dodatne informacije o kakovosti njihovega dela.
- 2.6 NPZ je vplival na izboljšanje kakovosti poučevanja.
- 2.7 Dosežke NPZ upoštevam pri načrtovanju našega prihodnjega dela.
- 2.8 Izobraževanja v Koloseju so za učitelje koristna.
- 2.9 Dosežek učenca na NPZ bi moral imeti večjo veljavo.

Možni odgovori: Strinjam se. / Delno se strinjam. / Ne strinjam se. / Nimam mnenja.

3 IZVEDBA NPZ

- 3.1 Iz katerih tretjih predmetov, ki s strani ministra NISO bili določeni za NPZ na vaši šoli, ste prostovoljno izvedli NPZ v 9. razredu?
Označite enega ali več ponujenih odgovorov.

Možni odgovori: Nobenega / Angleščine / Nemščine / Biologije / Geografije

- 3.2 Ali ste imeli pri letošnji izvedbi težave? DA NE

Kakšne težave ste imeli pri letošnji izvedbi NPZ?

V spodnji tabeli (stolpec: TEŽAVE) označite težave, ki ste jih imeli pri izvedbi NPZ. Ob posamezni težavi tudi napišite razloge zanjo (stolpec: RAZLOGI) in predloge za njeno odpravo (stolpec: PREDLOGI).

OPOMBA: Specifičnih težav pri izvedbi NPZ za učence s posebnimi potrebami, učence v prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom (NIS) in odraslimi ne navajajte, ker jih boste lahko opisali pri vprašanju 3.5.

	TEŽAVE (označite)	RAZLOGI	PREDLOGI
Dostava/pobiranje gradiva oz. Pošta Slovenije	☐		
Način pakiranja preizkusov	☐		
Čas izvedbe NPZ	☐		
Organizacija prostorov za izvedbo NPZ	☐		
Nadzorni učitelji	☐		
Organizacija pouka v času izvedbe NPZ	☐		
Vrednotenje preizkusov znanja	☐		
Motivacija učencev za NPZ	☐		
Motivacija učiteljev za NPZ	☐		

- 3.3 Če ste imeli pri letošnji izvedbi NPZ tudi DRUGE TEŽAVE, jih zapišite v spodnji okvirček.
- 3.4 Če imate za izboljšanje izvedbe NPZ še katere DRUGE PREDLOGE, jih zapišite v spodnji okvirček.
- 3.5 Kakšne specifične težave ste imeli pri letošnji izvedbi NPZ za učence s posebnimi potrebami, učence v prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom (NIS) ali odraslimi?

V spodnji tabeli (stolpec: **TEŽAVE**) označite enega ali več ponujenih odgovorov. Ob posameznem odgovoru tudi napišite razloge za težave (stolpec: **RAZLOGI**) in predloge za odpravo težav (stolpec: **PREDLOGI**).

Če specifičnih težav pri izvedbi NPZ niste imeli, spodnje tabele ne izpolnjujte.

	TEŽAVE (označite)	RAZLOGI	PREDLOGI
Učenci s posebnimi potrebami	☐		
Učenci v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom (NIS)	☐		
Odrasli	☐		

4 VREDNOTENJE PREIZKUSOV ZNANJA

- 4.1 V čem kot ravnatelj vidite smisel vrednotenja preizkusov znanja NPZ, ki ga opravljajo učitelji vaše šole?

5 OCENA POSREDOVANIH INFORMACIJ

Posredovane informacije s strani organov in inštitucij, ki izvajajo NPZ, ocenite z DA ali NE.

- 5.1 Informacije s strani MŠŠ
 5.2 Informacije s strani Državne komisije za vodenje NPZ
 5.3 Informacije s strani Rica
 5.4 Informacije s strani ZRSŠ
 5.5 Informacije s strani B2

Podjetje **B2** izvaja IT storitve na Portalu MŠŠ (program »Prijava na NPZ in Vpis«).

Možni odgovori: Natančne / Pravočasne / Nedvoumne

6 OCENA SODELOVANJA

- 6.1 Sodelovanje z organi in inštitucijami za vodenje NPZ ocenite z lestvico od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično).

- Sodelovanje z MŠŠ
- Sodelovanje z Državno komisijo za vodenje NPZ
- Sodelovanje z Ricem
- Sodelovanje z ZRSŠ
- Sodelovanje s strani B2

Podjetje **B2** izvaja IT storitve na Portalu MŠŠ (program »Prijava na NPZ in Vpis«).

- 6.2 V pripombah navedite razloge, ki pojasnjujejo vašo oceno v 6.1.

10 DODATNA INFORMACIJA O DOSEŽKIH NA NPZ NA ŠOLI

Na vprašanja o dodatni informaciji o dosežkih na NPZ odgovorite z DA ali NE ali NE VEM.

- 10.1 Ali posredujete učiteljem analize o dosežkih učencev vaše šole na NPZ, ki jih pripravi Ric in so objavljene na spletni strani eRic?
- 10.2 Ali na šoli analizirate dosežke učencev vaše šole?
- 10.3 Ali pri pripravi analize dosežkov NPZ sodelujejo vsi učitelji predmeta, ki se preverja?
- 10.4 Ali na šoli opravite analizo o odstopanjih med pričakovanim in doseženim znanjem na NPZ in poskušate poiskati vzroke za odstopanja?
- 10.5 Ali na šoli opravite primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije?
- 10.6 Ali na šoli opravite primerjavo dosežkov na NPZ po letih?
- 10.7 Ali analizo dosežkov na NPZ predstavite učiteljskemu zboru na šoli?
- 10.8 Ali analizo dosežkov na NPZ predstavite svetu staršev?
- 10.9 Ali analizo dosežkov na NPZ predstavite staršem učencev, ki so se udeležili NPZ?
- 10.10 Ali je analiza dosežkov učencev na NPZ del procesa samoevalvacije na šoli?
- 10.11 Ali ugotovitve o dosežkih učencev na NPZ upoštevate pri načrtovanju dela učiteljev za naslednja šolska leta?
- 10.12 Ali ugotovitve o dosežkih učencev na NPZ umeščate v LDN in Razvojni načrt šole?
- 10.13 Ali pripravite sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev vaše šole na NPZ?

Če na šoli pripravite sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev vaše šole na NPZ, odgovorite na spodnje vprašanje.

- 10.14 Kaj zajema sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev vaše šole na NPZ?
Izberite enega ali več ponujenih odgovorov.
 - Primerjavo dosežkov učencev šole z dosežki na državni ravni
 - Poglobljeno opisno (vsebinsko) analizo o doseganju ciljev/standardov za šolo/razred
 - Analizo o odstopanjih med pričakovanim in doseženim znanjem na NPZ
 - Navedbo vzrokov za odstopanja med pričakovanim in doseženim znanjem na NPZ
 - Ukrepe za izboljšanje doseženega znanja na NPZ v prihodnje
 - Primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda
 - Primerjalno analizo dosežkov na NPZ po letih
- 10.15 Katera druga področja, ki zgoraj niso naštetá, še zajema sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev vaše šole na NPZ?